

A l'atenció del cap d'estudis del centre:

S'acosta ja el 10 d'octubre, dia en que es commemora l'aniversari del naixement de Francesc de Borja Moll, lingüista i editor, considerat com un dels filòlegs més importants de la llengua catalana.

Com ja sabeu, la Institutió Francesc de Borja Moll vol donar a conèixer aquesta data assenyalada organitzant tota una sèrie d'actes i activitats als centres escolars i biblioteques de les Illes Balears.

“**RescataMots**” és una activitat dirigida als alumnes des de 4t de primària fins a 4t de la E.S.O. A continuació, vos explicam el seu procediment:

1. Cada centre que vulgui participar a l'activitat de “**RescataMots**” haurà d'inscriure's prèviament enviant un e-mail a info@institutiomoll.cat. En aquest correu s'haurà d'especificar:
 - Nom del centre
 - Grups que hi participen + Nom dels seus tutors/es.
 - Dia en què els grups realitzaran l'activitat.
2. Des de la Institutió Francesc de Borja Moll registrarem tots els centres i grups inscrits.
3. L'activitat de “**RescataMots**” està pensada per dur-se a terme a partir de dia 10 i durant tot el mes d'octubre. Els professors/es de català o tutors/es de cada grup inscrit dedicaran una hora lectiva, de llengua catalana o tutoria, per a dur-la a terme. Es farà de la següent manera:

- a) El/la tutor/ a o mestre/a de cada classe farà grups de 4-5 alumnes.
- b) Després de fer una breu introducció de qui era Francesc de Borja Moll, llegirà en veu alta una rondalla extreta dels volums de les “*Rondaies Mallorquines*”.
- (Per a la introducció de Francesc de Borja Moll, <http://institutiomoll.cat/francesc-b-moll> o bé consultar l'annex 1 al final.
- Feim també una suggerència de les rondalles que es poden llegir a l'annex 3).
- c) Durant la lectura els alumnes hauran d'estar ben atents i, per grups, hauran d'escollir una paraula que desconeguin o que trobin divertida.
- d) Cada grup dirà la paraula que ha triat i tota la classe n'escollirà una per votacions.
- e) Després es cercarà la paraula al Diccionari Català-valencià-balear (també es pot cercar on-line a través de <http://dcvb.iecat.net>).
- f) Cada grup farà un embarbussament i el llegirà en veu alta a tota la classe.
- (Guia per fer un embarbussament a l'annex 2) .
- g) Es tornaran a fer votacions per escollir el millor embarbussament.
- h) El/la tutor/ a o mestre/a de cada classe enviarà l'embarbussament al següent correu: info@institutiomoll.cat, especificant:

- Nom del centre.
- Grup
- Nom el/la tutor/ a o mestre/a.
- Embarbussament seleccionat.

4. Des de la Institució Francesc de Borja Moll recollirem tots els embarbussaments i durant tot el mes d'octubre els penjarem a la plana de Facebook, www.facebook.com/institutiomoll, esmentant el nom del centre i del corresponent grup d'alumnes.

5. Els embarbussaments que aconseguixin més *likes* seran guanyadors en tres categories. La Institució Francesc de Borja Moll donarà a conèixer els guanyadors entre dia 1 i 2 de novembre. Els premis es repartiran segons les següents categories:

- 3 guanyadors PRIMER PREMIER

Premi: 3 DCVB + 3 col·leccions completes de rondaies mallorquines (24 volums) + 1 volum de RM per cada alumne dels tres cursos guanyadors.

- 3 guanyadors SEGON PREMI

Premi: 3 DCVB + 1 volum de RM per cada alumne dels tres segons cursos guanyadors.

- 3 guanyadors TERCER PREMI

Premi: 3 col·leccions completes de rondaies mallorquines (24 volums) + 1 volum de RM per cada alumne guanyador.

Per a més informació, contacteu-nos:

info@institutiomoll.cat / 971 91 91 66

ANNEX 1

Qui era Francesc de Borja Moll?

Francesc de Borja Moll i Casanovas (Ciutadella, 1903 – Palma, 1991) és generalment reconegut com el filòleg més rellevant de les Balears i figura entre els més importants de la llengua catalana i de la filologia romànica. La seva contribució principal al coneixement de la nostra llengua és la culminació del Diccionari Català – Valencià – Balear (DCVB) que havia iniciat el seu mestre, Antoni Maria Alcover, i que per aquest motiu s'anomena també Diccionari Alcover – Moll. Al costat d'aquesta obra magna –un dels principals reculls lexicogràfics de les llengües romàniques– és autor d'altres treballs filològics i didàctics especialment destacats i també un escriptor remarcable, sobretot per les seves memòries: *Els meus primers trenta anys 1903 -1934* i *Els altres quaranta anys 1935 – 1974*.

A més de la seva obra, però, ha estat una figura clau en moments decisius de la història lingüística i cultural de les Illes Balears, i això li ha merescut un reconeixement i un respecte generalitzats, com a referent cívic que va saber ser alhora tenaç i cordial en la defensa de la nostra llengua.

Com va dir la seva filla Aina Moll en la *Semblança biogràfica* que li dedicà l'any 2001 (Barcelona, Institut d'Estudis Catalans), Francesc de B. Moll és el darrer d'una sèrie d'intel·lectuals illencs –Tomàs Forteza, Marian Aguiló, Antoni M. Alcover...– que es van iniciar en la filologia romànica amb un esforç personal, impulsats per l'amor a la llengua, quan aquests estudis encara no eren presents en l'àmbit universitari, en un procés paral·lel al que va seguir Pompeu Fabra a Catalunya.

Moll va conèixer Alcover l'any 1917, quan el canonge manacorí, en una de les seves nombroses eixides filològiques, visità el seminari de Ciutadella, on el jove menorquí estudiava i ja havia mostrat als tretze anys interès pel lèxic, completant un *Vocabulario menorquí – castellano* de Joan Benejam. A partir d'aquest moment, col·labora en la recollida de dades per al Diccionari de la llengua catalana que Alcover havia emprès amb la Lletra de convit de l'any 1901.

Annex 2:

Com fer un embarbussament per al “RescataMots!”?

1. Llegiu una rondalla i elegiu una paraula que hi aparegui.
2. Consultau el seu significat al *Diccionari català-valencià-balear*.
3. Cercau altres paraules que tenguin coincidències fonètiques amb la que heu elegit o inventau-les.
4. Amb aquestes paraules formeu un enunciat i -si pot ser- donau-li ritme i rima. No cal que tengui sentit, pot ser absurd, reiteratiu, ple d'onomatopeies, etc.
5. Ja teniu l'embarbussament a punt. Ara recitau-lo, apreneu-lo de memòria, penjau-lo al Facebook i segur que rebreu molts “M'agrada” i molta gent el compartirà.

EXEMPLE:

1. “”El Rei no sabia què li passava. Estigué una bona estona **embadalit** davant la Princesa...” (frase triada d’una rondalla)
2. “**Embadalit**: Suspès d’ànim en la contemplació d’una cosa meravellosa” DCVB
3. Embadalit / llit/ badar / embambat/ badat / Enric

N’Enric està embadalit.

Qui el desembadalirà?

El desembadilador que el desembalidi,

bon desembadilador serà.

Embadalit se’n va al llit,

embambat se’n va al prat.

Cau del llit, cau al prat.

Ric del llit, del prat

i de l’embambat embadalit!

Annex 3:

Dels diversos reculls de les Illes, fem la següent proposta de lectura:

Mallorca (Rondaies Mallorquines d'en Jordi des Racó de l'Editorial Moll)

“En metge Guinyot” (tom 9 de l'edició popular)

“Un festetjador” (tom 1 de l'edició popular”)

“Un soldat que havia servit deu anys” (tom 4 de l'edició popular)

Menorca (Rondalles de Menorca, d'Andreu Ferrer Ginard, Edicions Nura)

“N'Espardenyeta” (tom 1)

“En Pere des fabiol” (tom 1)

“Sa jove de penya mabre” (tom 2)

Eivissa i Formentera (Rondaies i contes d'Eivissa de J. Castelló, IEE)

“Sa de ses mentides”

“Es gat putifeina”

“Es conte de s'ase”